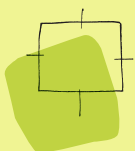
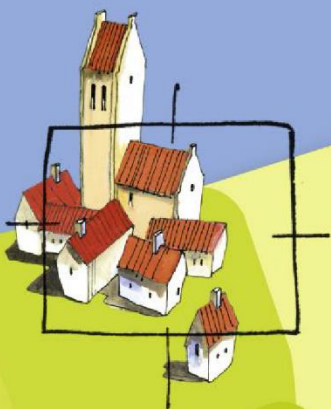

Natuurtoets Locatiestudie zwembad

Wervershoof

BügelHajema

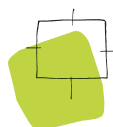
Ruimte voor de leefomgeving

Natuurtoets Locatiestudie zwembad

Wervershoof

5 juli 2024

Projectnummer P002322

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Plangebied en voornemen	4
2	Soortenbescherming	8
2.1	Wet- en regelgeving	8
2.1.1	Algemene zorgplicht	8
2.1.2	Flora- en fauna-activiteiten	8
2.2	Inventarisatie	9
2.2.1	Planten	9
2.2.2	Vogels	9
2.2.3	Vleermuizen	10
2.2.4	Grondgebonden zoogdieren	11
2.2.5	Amfibieën	11
2.2.6	Dagvlinders en bijen	12
2.2.7	Vissen, reptielen en overige ongewervelden	12
2.2.8	Overige soortgroepen van Rode lijsten	12
2.3	Toetsing	12
2.3.1	Vogels	12
2.3.2	Vleermuizen	13
2.3.3	Grondgebonden zoogdieren	13
2.3.4	Amfibieën	14
2.3.5	Overige soorten	14
3	Gebiedsbescherming	15
3.1	Wet- en regelgeving	15
3.1.1	Natura 2000-gebieden	15
3.1.2	Natuur Netwerk Nederland	16
3.1.3	Bijzonder provinciaal landschap	16
3.2	Inventarisatie	16
3.3	Toetsing	17
3.3.1	Natura 2000-gebieden	17
3.3.2	NNN en bijzonder provinciaal landschap	17
3.3.3	Aanbevelingen NNN	18
4	Beschermde houtopstanden	19
4.1	Wet- en regelgeving	19
4.2	Inventarisatie en toetsing	19
5	Conclusie	20
5.1	Soortenbescherming	20

5.1.1	Zorgplichtmaatregelen	21
5.2	Gebiedsbescherming	21
5.3	Aanbevelingen NNN	21
5.4	Houtopstanden	21

1 Inleiding

De initiatiefnemer is van plan om in Wervershoof een nieuw zwembad en een nieuwe sporthal te realiseren. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om het plan aan de natuurwet- en regelgeving te toetsen, is een beknopte natuurtoets uitgevoerd. Het doel van deze natuurtoets is om na te gaan of het plan vanuit ecologisch oogpunt uitvoerbaar is. Uit de natuurtoets kan ook blijken dat aanvullend onderzoek in het kader van de Omgevingswet (Ow)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Daarnaast is de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 27 mei 2024 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: half bewolkt, 15 °C en er stond een matige wind.

1.1 Plangebied en voornemen

Het plangebied bevindt zich aan de Vok Koomenweg 4 en aan de Theo Koomenlaan in het westen van Wervershoof (zie figuur 1). Het plangebied bestaat uit een reeds bestaand sportcomplex, bosschages, grasland met bomen, hagen en een weiland. Het ligt te midden van een sportcomplex met geasfalteerde sportvelden en naast een schaats-/inlineskatebaan. Aan de noordoostzijde wordt het begrensd door de Theo Koomenlaan. Aan de noordwestzijde wordt het begrensd door de watergang het Narre Vliet en een andere brede watergang. Binnen het plangebied zelf is geen permanent oppervlaktewater aanwezig. Het weiland wordt aan de zuidzijde begrensd door de Vok Koomenweg en aan de westzijde door een haag die het weiland afscheidt van een pioenrozeveld.

De plannen omvatten de bouw van een zwembad, de bouw van een sporthal, de aanleg van nieuw water, parkeerplaatsen en fietspaden. Voor de realisatie wordt de aanwezige vegetatie in het plangebied verwijderd en wordt grond vergraven. Er zal in de oever worden gewerkt en er zullen bomen en hagen worden gekapt.

¹ De Wet natuurbescherming is vanaf 1 januari 2024 opgenomen in de Omgevingswet. De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. De Omgevingswet beschermt zowel soorten als (Europese) natuurgebieden.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood omlijnd). Bron luchtfoto: Regels op de Kaart

Variante 3 Grote sporthal op de Westrand en zwembad aan de Vok Koomenweg

Figuur 2. Inrichtingsschets van het plan. Bron: BügelHajema Adviseurs, 2024

Foto's 1 t/m 6. Impressie van het plangebied op 27 mei 2024. Foto 1: Groenstrook tussen bestaand sportveld (rechts) en terrein van schaatsbaan (links achter haag). Foto 2: Geasfalteerd sportveld. Foto 3: Achterzijde haag langs sportcomplex. Foto 4: Grazige berm met bomen langs bestaand fietspad en aan andere zijde van het sportcomplex. Foto 5: Het Narre Vliet. Foto 6: Weiland met daarnaast brede watergang.

2 Soortenbescherming

2.1 Wet- en regelgeving

2.1.1 Algemene zorgplicht

Voor de gehele fysieke leefomgeving geldt een algemene zorgplicht (artikelen 1.6, 1.7 en 1.7a Omgevingswet). Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving als gevolg van activiteiten redelijkerwijs zoveel mogelijk worden voorkomen of beperkt. In geval van aanzienlijke nadelige gevolgen kunnen activiteiten op grond van deze zorgplicht ook worden verboden (artikel 1.7a Omgevingswet).

2.1.2 Flora- en fauna-activiteiten

Sommige activiteiten kunnen negatieve effecten hebben op beschermde dieren en planten. In dat geval wordt gesproken van flora- en fauna-activiteiten. De Omgevingswet (Ow) geeft in hoofdstuk 4 algemene regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving, waaronder flora- en fauna-activiteiten². In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn de flora- en fauna-activiteiten verder uitgewerkt³.

Specifieke zorgplicht

Er geldt een specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten (artikel 11.27 Bal). Deze zorgplicht houdt in dat degene die een flora- en fauna-activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben, maatregelen moet nemen om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten. Deze plicht houdt in ieder geval in dat onderzoek moet worden verricht naar de aanwezigheid van de soorten en naar voor deze soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats in het plangebied of in de nabijheid van het plangebied, zoals genoemd in artikel 11.27, lid 2a Bal. Hieronder vallen alle soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en soorten genoemd in bijlage IX van het Bal of in de Nederlandse Rode lijsten (artikel 2.19, lid 5, sub a, sub 3 Ow). Op de Rode lijsten staan soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen, ingedeeld in verschillende categorieën voor mate van bedreiging (van gevoelig tot verdwenen uit Nederland).

Vergunningplicht

Voor het uitvoeren van een flora- en fauna-activiteit is in beginsel een omgevingsvergunning ingevolge de Omgevingswet (artikel 5.1, lid 2, sub g) en het Bal (zie hierna) nodig. De vergunningplicht geldt voor negatieve effecten op:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn (paragraaf 11.2.2, artikelen 11.37-11.45 Bal);
- dier- en plantensoorten die zijn beschermd op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (paragraaf 11.2.3, artikelen 11.46-11.53 Bal);

² Voor het begrip flora- en fauna-activiteit zie bijlage bij Ow artikel 1.1.

³ Artikelen 11.27 en 11.28 en de paragrafen 11.2.2 tot en met 11.2.5 Bal.

- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage IX van het Bal (paragraaf 11.2.4, artikelen 11.54-11.59 Bal).

Vergunningvrije gevallen

In het Bal zijn daarnaast vergunningvrije gevallen aangewezen waarvoor, zoals de naam al zegt, geen vergunning nodig is. Het gaat hierbij om flora- en fauna-activiteiten die zijn aangewezen in een programma, een omgevingsverordening, een ministeriële regeling of een gedragscode. Aan het aanwijzen van vergunningvrije gevallen zijn wel eisen verbonden die verschillen per beschermingstype. Voor Vogelrichtlijnsoorten staan deze omschreven in artikelen 11.41-11.45 Bal, voor Habitatrichtlijnsoorten in artikelen 11.49-11.53 Bal en voor andere soorten in artikelen 11.55-11.59 Bal.

2.2 Inventarisatie

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna⁴ (NDFF) op 16 mei 2024 blijkt dat in de directe omgeving (tot 2 km) van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. In dit geval gaat het specifiek om vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren en amfibieën. Tevens zijn verschillende rode lijstsoorten bekend uit de omgeving van het plangebied. Hierna worden per soortengroep alle relevante soorten besproken.

2.2.1 Planten

Er bevinden zich veel verschillende habitats binnen het plangebied, waarin in geen van alle habitatgeschiktheid is aangetroffen voor beschermde plantensoorten. Er zijn tijdens het veldbezoek soorten aangetroffen zoals hazelaar, liguster, vlier, es en zwarte els in de hagen. In de kruidlaag werden soorten waargenomen zoals smalle weegbree, paardenbloem, harig wilgenroosje en slipbladige ooievaarsbek. In en langs de watergangen werden soorten aangetroffen zoals gele plomp, riet en grote lisdodde. De weide bestaat voor het grootste deel uit gestreepte witbol en veldbeemdgras in de zuidelijke helft. In de noordelijke helft bestaat het meer uit Engels raaigras, met daartussen kruiden zoals schijfkamille en akkervergeet-mij-nietje. De omstandigheden zijn (zeer) voedselrijk, zeer goed onderhouden en/of verhard. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten (NDFF). Het voorkomen van beschermde plantensoorten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten op basis van het verspreidingsgebied en de terreinkenmerken.

2.2.2 Vogels

VOGELS MET JAARROND BESCHERMDE NESTPLAATSEN

Uit de omgeving van het plangebied zijn verschillende vogelsoorten bekend waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals huismus, gierzwaluw, buizerd en ransuil (NDFF). Er bevindt zich geen bebouwing binnen het plangebied, waardoor er voor soorten zoals huismus en gierzwaluw geen geschikte nestgelegenheid aanwezig is. Er zijn in de opgaande beplanting geen nesten of horsten van

⁴ De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

jaarrond beschermde vogels aangetroffen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied kunnen worden uitgesloten.

FOERAGEERGEBIED

Het plangebied zal mogelijk een onderdeel vormen van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals de uit de omgeving bekende vogelsoorten zoals buizerd, ransuil en sperwer (NDFF).

OVERIGE EN RODE LIJST SOORTEN

In de bomen en struiken rondom het plangebied kunnen algemene soorten, zoals merel, winterkoning en houtduif broeden. Tijdens het veldbezoek werden tuinfluiter, grote bonte specht, groene specht, tjiftjaf en winterkoning waargenomen in de opgaande beplanting zoals de hagen en bosschages. In de watergang werd een paartje futen en een paartje meerkoeten waargenomen. In het Narre Vliet werden enkele krakeenden en een groep grauwe ganzen waargenomen met jongen. Uit de omgeving zijn een aantal soorten van de Rode lijst bekend, waaronder een aantal soorten met de status ernstig bedreigd (dwergmeeuw, kemphaan en kwak). Het plangebied is niet geschikt als broedbiotoop voor deze soorten. Nesten van de te verwachten algemene en rode lijst soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

2.2.3 Vleermuizen

VERBLIJFPLAATSEN

Uit de omgeving van het plangebied is een aantal vleermuissoorten bekend, zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en rosse vleermuis (NDFF). Er zijn geen holtes in de opgaande beplanting waargenomen die geschikt zouden kunnen zijn als vleermuisverblijfplaats. Bebouwing is niet aanwezig, waarmee de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen kan worden uitgesloten. In de boomsingel langs de noordwestoever van het Narre Vliet kunnen holtes, spleten of scheuren waarin boombewonende vleermuizen kunnen verblijven niet worden uitgesloten.

FOERAGEERGEBIED

Het plangebied kan onderdeel vormen van het foerageergebied van verschillende vleermuissoorten zoals gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

VLIEGROUTE

De te kappen haag langs het sportveld kan in gebruik zijn als vliegroute door soorten als gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Het Narre Vliet maakt mogelijk onderdeel uit van een vliegroute voor meervleermuis. Deze soort gebruikt brede watergangen om zich langs te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden.

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren

VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

In het plangebied komen verschillende biotopen voor van kort gemaaid gazon tot hoge, grazige vegetatie met kruiden, hagen, weiland en opgaande beplanting. Dit vormt geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten haas en konijn (NDFF). Daarnaast worden soorten verwacht zoals egel, veldmuis, bosmuis, bosspitsmuis en huisspitsmuis. Deze soorten zijn in bijlage 5c van de Omgevingsverordening provincie Noord-Holland aangewezen als vergunningvrije gevallen bij flora- en fauna-activiteiten (artikel 4.10 Omgevingsverordening provincie Noord-Holland, 2024).

NIET-VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

In de directe omgeving van het plangebied zijn de niet-vergunningvrije grondgebonden zoogdiersoorten bever, bunzing, hermelijn en wezel bekend (NDFF). Er zijn geen sporen waargenomen van bever in de vorm van afgeknaagde bomen, houtsplinters, burchten of dammen. Het plangebied is voor deze soort ook niet geschikt. Bever heeft ondiepe en moerasachtig biotoop nodig. De watergangen langs het plangebied zijn diep en breed en hebben geen moerasachtige eigenschappen.

Voor de kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel zijn de natuurlijkere delen van het plangebied zeer geschikt. Het biedt voldoende dekking in de vorm van hoge grassen en kruiden en ook langs oevers en hagen bevinden zich mogelijkheden om langs te migreren. Deze soorten maken vaak gebruik van holen van bijvoorbeeld muizen, ratten en woelrat om in te verblijven. Het voorkomen van deze holen kan binnen het plangebied niet worden uitgesloten.

Ook steenmarter zou gebruik kunnen maken van het plangebied als foerageergebied. Takkenhopen en andere holle ruimtes om in weg te kruipen voor deze soort zijn niet waargenomen. Vaste rust- en verblijfplaatsen worden daarom voor steenmarter niet verwacht.

2.2.5 Amfibieën

VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

Het plangebied vormt geschikt land- en voortplantingsbiotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad en bruine kikker (NDFF). Deze soorten zijn in bijlage 5c van de Omgevingsverordening provincie Noord-Holland aangewezen als vergunningvrije gevallen bij flora- en fauna-activiteiten (Omgevingsverordening provincie Noord-Holland, 2024).

NIET-VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

Uit de omgeving van het plangebied is de niet-vergunningvrije amfibieënsoort rugstreeppad bekend (NDFF). Het plangebied biedt rugstreeppad geen geschikt leefgebied. Rugstreeppad komt voor in pionierssituaties die zich kenmerken door de aanwezigheid van losse zandige bodems, waarin tijdelijke, snel opwarmende poelen ontstaan. Dit biotoop is binnen het plangebied niet aanwezig. De aanwezigheid van niet-vergunningvrije amfibieënsoorten in het plangebied kan hierdoor worden uitgesloten.

2.2.6 Dagvlinders en bijen

Er zijn geen beschermde dagvlindersoorten in de omgeving van het plangebied bekend (NDFF). Biotoop voor beschermde dagvlindersoorten is niet aangetroffen binnen het plangebied.

Uit de omgeving zijn de dagvlindersoort bruin blauwtje (rode lijst: gevoelig) en de bijensoort blauwe metselbij (rode lijst: kwetsbaar) bekend, die op de Nederlandse rode lijsten staan (NDFF). Bruin blauwtje komt voor in voedselarme schrale graslanden en wordt daardoor niet in het plangebied verwacht. Blauwe metselbij nestelt in bovengrondse holtes, zoals holle rietstengels of oude muren. Langs de oevers van het Narre Vliet bevinden zich rietkragen, waarin blauwe metselbij zou kunnen nestelen. Ook drachtplanten zoals vlinderbloemen (gewone rolklaver) en lipbloemen (witte dovenetel) kunnen voorkomen.

2.2.7 Vissen, reptielen en overige ongewervelden

Overige beschermde soorten uit de soortengroepen vissen, reptielen libellen en overige ongewervelden zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF). Het plangebied biedt beschermde soorten van deze soortengroepen ook geen geschikt leefgebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van (beschermde) vissen, reptielen, libellen en overige ongewervelden worden uitgesloten.

2.2.8 Overige soortgroepen van Rode lijsten

Uit de omgeving van het plangebied zijn verschillende soorten van de Rode lijsten insecten (limnephilus), schimmels (kapjesmorielje), en weekdieren (eeltslak, geelvlekslak) bekend (NDFF). Het is niet uitgesloten dat exemplaren van de Rode lijst aanwezig zijn in het plangebied.

2.3 Toetsing

2.3.1 Vogels

JAARROND BESCHERMDE NESTPLAATSEN

Als gevolg van plannen gaan geen jaarrond beschermde nesten van vogels binnen het plangebied verloren.

Voor de overige vogelsoorten, inclusief de rode lijst soorten, geldt dat het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten bij wet verboden is. Dit kan worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli, maar ook in de periode half februari tot eind september kunnen broedgevallen voorkomen.

FOERAGEERGEBIED

Bij uitvoering van het plan verandert het plangebied als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus en buizerd, maar het plangebied zal naar verwachting niet geheel ongeschikt worden. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden niet op.

2.3.2 Vleermuizen

VERBLIJFPLAATSEN

Als gevolg van de plannen gaan geen vleermuisverblijfplaatsen in het plangebied verloren. In de bomen aan de overzijde van het Narre Vliet kunnen verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen niet worden uitgesloten. Deze bomen blijven bij uitvoering van de plannen behouden. Wel moet lichtverstoring op de bomen voorkomen worden. Dit kan door gebruik te maken van naar beneden gerichte lichtarmaturen en amberkleurige verlichting.

FOERAGEERGEBIED

Het plangebied zal naar verwachting na uitvoering van het plan niet geheel ongeschikt worden voor de te verwachten vleermuissoorten die boven open gebied foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied treden niet op.

VLIEGROUTE

De haag langs het sportveld zal worden gekapt ten behoeve van de nieuwe sporthal. Deze haag doet mogelijk dienst als vliegroute voor vleermuissoorten zoals gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Bij het kappen van de haag zal een eventuele vliegroute worden doorsneden. Om hier zekerheid over te verkrijgen dient nader onderzoek uit te worden gevoerd naar vliegroutes van gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger langs deze haag.

Het Narre Vliet kan dienst doen als vliegroute voor meervleermuis. Meervleermuis is zeer gevoelig voor lichtverstoring op de vliegroute. Lichtuitstraling over het water tijdens en na de werkzaamheden dient daarom te worden voorkomen. Indien dit niet mogelijk is dient een nader onderzoek naar het al dan niet voorkomen van vliegroutes van meervleermuis boven het Narre Vliet plaats te vinden.

2.3.3 Grondgebonden zoogdieren

NIET-VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

Het voorkomen van de kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel kan niet op voorhand worden uitgesloten. Om hier meer zekerheid over te verkrijgen dient nader onderzoek te worden uitgevoerd naar het al dan niet voorkomen van deze soorten. Dit onderzoek wordt uitgevoerd met cameravallen in de periode juni – half november en duurt minimaal acht weken (Kennisdocument Kleine marterachtigen, 2024).

VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten die niet onder de specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten vallen, worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene en rode lijst soorten vallen onder de vergunningvrije gevallen, zoals benoemd in de Omgevingsverordening provincie Noord-Holland. Voor deze soorten hoeft geen vergunning te worden aangevraagd. Wel gelden voor deze soorten de zorgplichten van de Omgevingswet.

2.3.4 Amfibieën

NIET-VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

Negatieve effecten op niet-vergunningvrije amfibieënsoorten kunnen worden uitgesloten.

VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieënsoorten die niet onder de specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten vallen, worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen onder de vergunningvrije gevallen, zoals aangewezen in de Omgevingsverordening provincie Noord-Holland. Voor deze soorten hoeft geen vergunning te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplichten van de Omgevingswet.

2.3.5 Overige soorten

Er worden binnen het plangebied gaan andere soorten verwacht waarvoor een vergunningplicht geldt.

3 Gebiedsbescherming

3.1 Wet- en regelgeving

Voor onderhavig plangebied is de onderstaande wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant.

3.1.1 Natura 2000-gebieden

Sommige activiteiten kunnen gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden of bijzondere nationale natuurgebieden. De Omgevingswet (Ow) geeft in hoofdstuk 4 algemene regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving, waaronder Natura 2000-activiteiten⁵ en activiteiten met mogelijke verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura-2000 gebied of en bijzonder nationaal natuurgebied. In het Besluit activiteiten leefomgeving (afdeling 11.1) zijn deze activiteiten verder uitgewerkt. Relevant is dat het hierbij gaat om activiteiten die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben. Daarnaast moet ook rekening worden gehouden met externe werking. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

SPECIFIEKE ZORGPLICHT

Er geldt een specifieke zorgplicht voor activiteiten die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben (artikel 11.6 Bal). Deze zorgplicht houdt in dat degene die een dergelijke activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben met het oog op de natuurbescherming (paragraaf 11.1.2 Bal), maatregelen moet nemen om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten. Deze plicht houdt in ieder geval in dat wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten (artikel 11.6, lid 2 Bal). Daarbij moet ook rekening worden gehouden met externe werking. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

VERGUNNINGPLICHT

Voor het uitvoeren van een Natura 2000-activiteit is in beginsel een omgevingsvergunning ingevolge de Omgevingswet (artikel 11.6) nodig.

VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

In het Besluit activiteiten leefomgeving zijn daarnaast vergunningvrije gevallen aangewezen waarvoor, zoals de naam al zegt, geen vergunning nodig is. Het gaat hierbij om Natura 2000-activiteiten die zijn aangewezen in een programma, een omgevingsverordening of een ministeriële regeling (artikelen 11.18 tot en met 11.21 Bal).

⁵ Voor het begrip Natura 2000-activiteit, zie bijlage bij Omgevingswet artikel 1.1.

3.1.2 Natuur Netwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Noord-Holland uitgewerkt in de Omgevingsvisie NH2050 en de bijbehorende Omgevingsverordening provincie Noord-Holland (paragraaf 6.2.5). Het NNN in Noord-Holland kent geen externe werking.

3.1.3 Bijzonder provinciaal landschap

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid (Omgevingsverordening provincie Noord-Holland) wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bijzonder provinciaal landschap. Dat zijn gebieden die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn én niet vallen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland.

3.2 Inventarisatie

De gronden van het plangebied zijn niet aangewezen als beschermde gebieden. Op circa 800 meter ten noordoosten van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Ijsselmeer' en op circa 10 km ten zuiden van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied 'Markermeer & IJmeer'. Het Narre Vliet, de vaart die direct langs het plangebied loopt, maakt onderdeel uit van de ecologische verbindingszone WNV1 (West-Friesland, tussen Medemblik, Enkhuizen, Hoorn en Ursem). Op circa 700 meter ten noordoosten bevindt zich het dichtstbijzijnde NNN-gebied. Ten zuidoosten bevindt zich het bijzonder provinciaal landschap 'Abbekerkerk en omgeving'.

Figuur 3. Ligging plangebied ten opzichte van het dichtstbijzijnde NNN (donkergroen) en de natuurverbinding WNV1 (olijfgroen). De locatie van het plangebied is aangegeven met een rode omkadering. Bron luchtfoto: NNN voortgang en adreszoeker.

3.3 Toetsing

3.3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in of direct aan de Natura 2000-gebieden 'Ijsselmeer' en 'Markermeer & IJmeer'. Hierdoor kan alleen sprake zijn van effecten door externe werking. Het wordt ervan gescheiden door bebouwing, agrarisch gebied en wegen. Hierdoor kunnen de meeste negatieve effecten, zoals verstoring door licht of geluid, worden uitgesloten.

Tijdens de aanleg- en gebruiksfase kan sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Daarom moet een AERIUS-berekening worden uitgevoerd. Hieruit moet blijken of er geen sprake is van stikstofdepositie boven 0,00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden.

3.3.2 NNN en bijzonder provinciaal landschap

Het plangebied ligt direct naast de natuurverbinding WNV1, West-Friesland (tussen Medemblik, Enkhuizen, Hoorn en Ursem). Er zullen geen werkzaamheden plaatsvinden binnen de begrenzing van het NNN, noch in de watergang die onderdeel uitmaakt van de natuurverbinding. Provincie Noord-Holland hanteert geen externe werking op het NNN, waarmee effecten hierop kunnen worden uitgesloten. Ook op het bijzonder provinciaal landschap zijn geen effecten voorzien als gevolg van de geplande werkzaamheden.

3.3.3 Aanbevelingen NNN

Er zijn geen aanwijzingen dat de werkzaamheden negatieve effecten zullen hebben op de naastgelegen provinciale natuurverbinding. Dat betekent dat er geen plicht bestaat om te toetsen aan de wezenlijke kenmerken en waarden waarvoor de natuurverbinding is aangewezen, effecten worden immers niet verwacht. Er bestaan echter wel kansen op dit gebied. De natuurverbinding WNV1 West-Friesland is ter hoogte van het plangebied wel al aangewezen, maar nog niet als zodanig ingericht. Tijdens het veldbezoek werd duidelijk dat deze watergang wel veel potentie heeft voor natuurwaarden, maar dat deze nog niet benut worden. Soorten waarvoor de verbinding onder andere potentie voor heeft, zijn waterspitsmuis, otter, groene kikker complex, libellen en verschillende vissoorten. Doordat de plannen grenzen aan deze natuurverbinding bestaat er een kans om een deel van de natuurlijke inrichting van deze verbinding mee te laten liften op de inrichtingsplannen voor het zwembad. Zo kunnen oevers een geleidelijker verloop krijgen en harde beschoeiingen worden verwijderd. Ook kan gekeken worden naar reeds bestaande verlichting langs de watergang en deze eventueel verwijderen of afschermen, iets wat zeer belangrijk is voor vleermuizen en vogels.

4 Beschermde houtopstanden

4.1 Wet- en regelgeving

De Omgevingswet (artikel 4.3) geeft aan dat bij algemene maatregel van bestuur (lees: het Bal) regels worden gesteld die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, waaronder het vellen en beheren van houtopstanden (artikel 4.3, lid 1, sub o Omgevingswet). In het Bal is een regeling opgenomen voor houtopstanden, hout en houtproductie (afdeling 11.3 Bal). Voor het kappen van houtopstanden geldt een algemene meldplicht (artikel 11.126 Bal) en een herplantingsplicht (artikel 11.129 Bal). In artikel 11.111, lid 2 Bal zijn verschillende uitzonderingen voor de meld- en herplantingsplicht opgenomen. Het Bal beschermt dan ook met name bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwingscontour houtkap, zoals bedoeld in artikel 5.165b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De bebouwingscontour houtkap is vastgelegd in het omgevingsplan en sluit aan op stedelijk gebied.

4.2 Inventarisatie en toetsing

De te kappen hagen en bosschages vallen onder beschermde houtopstanden doordat er sprake is van meer dan 21 bomen in een rij en deze vallen buiten de bebouwingscontour. Voor het kappen van deze haag en bosschages is een kapmelding en herplantplicht van toepassing. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag, provincie Noord-Holland.

5 Conclusie

Voor dit plan is een veldbezoek uitgevoerd op 27 mei 2024. Daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Op basis van het bureauonderzoek en de verspreidingsgegevens kan worden geconcludeerd dat negatieve effecten op beschermde soorten en natuurgebieden nog niet kunnen worden uitgesloten. Het gaat hierbij om de kleine marterachtigen, bunzing, hermelijn en wezel. Met betrekking tot gebiedsbescherming dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd en in verband met de te kappen hagen dient contact op te worden genomen met het bevoegd gezag.

5.1 Soortenbescherming

KLEINE MARTERACHTIGEN

Uit de toetsing komt naar voren dat het voorkomen van bunzing, hermelijn en wezel niet op voorhand kan worden uitgesloten. Om hier zekerheid over te verkrijgen dient een nader onderzoek naar deze soorten te worden uitgevoerd in de periode juni – half november met behulp van cameravallen. Dit onderzoek duurt minimaal acht weken. Het onderzoek kan op zijn laatst in augustus worden opgestart om nog binnen de onderzoeksperiode te kunnen vallen.

VLEERMUIZEN

De te kappen haag langs het sportveld is mogelijk in gebruik als (essentiële) vliegroute door vleermuissoorten zoals gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Om hier meer zekerheid over te verkrijgen dient een nader onderzoek te worden uitgevoerd hiernaar. Dit onderzoek vindt plaats via twee veldbezoeken, waarvan er één tijdens de kraamtijd (15 mei – 15 juli) dient plaats te vinden en er minimaal acht weken tijd zit tussen de twee bezoeken.

In de bomen langs het Narre Vliet kan de aanwezigheid van nesten en verblijfplaatsen van boom bewonende vleermuizen niet worden uitgesloten. Verstoring op potentiële verblijfplaatsen in de naastgelegen bomen dient te wordt voorkomen. Dit kan gedaan worden door lichtuitstraling op de bomen tijdens de aanleg- en gebruiksfase te voorkomen. Kan verstoring op de bomen niet voorkomen worden, dan kan een locatiebezoek mogelijk uitwijzen of in de bomen geschikte nesten, holtes en spleten aanwezig zijn voor beschermde soorten. Indien dat het geval is, kan het zijn dat een nader onderzoek benodigd is om daadwerkelijk gebruik door beschermde soorten vast te stellen.

Het Narre Vliet maakt mogelijk onderdeel uit van een vliegroute van meervleermuis. Om verstoring op de route van deze soort te voorkomen dient lichtuitstraling over het water te worden voorkomen. Indien dit niet mogelijk is dient een nader onderzoek te worden uitgevoerd naar het gebruik van de vaart als vliegroute.

VOGELS

Negatieve effecten op broedende vogels worden bij voorkeur voorkomen door buiten het broedseizoen te werken, dus buiten de periode (half februari) half maart tot half juli (eind september). Het is ook mogelijk voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring. Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig het plangebied voorafgaand aan de start te laten inventariseren op broedgevallen door een broedvogelkundige. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

5.1.1 Zorgplichtmaatregelen

In het plangebied kunnen enkele dier- en/of plantensoorten voorkomen waarvoor de specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten geldt, zoals omschreven in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Met de plannen kunnen individuen van enkele dier- of plantensoorten worden verstoord of gedood. Vanwege de specifieke zorgplicht van de Omgevingswet is het nodig ten minste een week voorafgaand aan grondwerkzaamheden de ruigte kort te maaien. Op die manier hebben amfibieën en grondgebonden zoogdiersoorten waarvoor de specifieke zorgplicht geldt, voldoende tijd om zich te verplaatsen naar een locatie buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

5.2 Gebiedsbescherming

Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van beschermde Natura 2000-gebieden kunnen nog niet worden uitgesloten. Er dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd of geen toename van stikstofdepositie plaats vindt als gevolg van de werkzaamheden. De plannen zijn niet in strijd met de provinciale gebiedsbescherming, zoals het NNN.

5.3 Aanbevelingen NNN

De natuurverbinding WNV1 West-Friesland is aangewezen maar nog niet ingericht. Deze verbinding heeft potentie voor soorten zoals waterspitsmuizen, otters, groene kikkers, libellen en vissen. De plannen kunnen helpen de verbinding te verbeteren door natuurvriendelijke oevers aan te leggen en harde beschoeiingen te verwijderen. Aanpassing of verwijdering van verlichting langs de watergang is ook belangrijk voor vleermuizen en vogels. Om duidelijk voor ogen te krijgen welke maatregelen kunnen worden genomen wordt geadviseerd om hiervoor een plan op te (laten) stellen, waarbij alle potenties en kansen worden onderzocht en uitgewerkt.

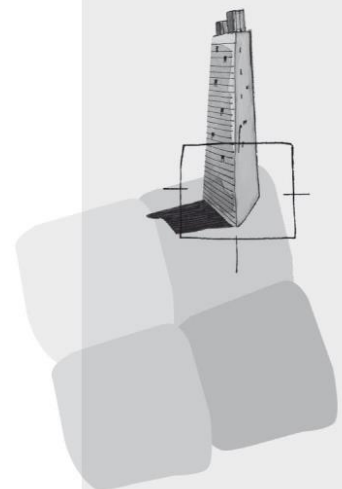
5.4 Houtopstanden

Een kapmelding en herplantplicht zijn aan de orde in verband met de te kappen haag. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag.

Colofon

Projectnummer

P002322

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden

T 058-21 52 515

E info@bugelhajema.nl

W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort